



Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2017
(OR. en)

14823/17

ECOFIN 1008
UEM 324
SOC 753
EMPL 573
COMPET 806
ENV 979
EDUC 429
RECH 378
ENER 467
JAI 1090

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	22 Νοεμβρίου 2017
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2017) 770 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2017) 770 final.

σνημμ.: COM(2017) 770 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.11.2017
COM(2017) 770 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

{SWD(2017) 660 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136 σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οικονομική επέκταση στη ζώνη του ευρώ συνεχίζεται και καθίσταται όλο και πιο ευρεία σε όλες τις χώρες. Η ανάκαμψη τροφοδοτείται όλο και περισσότερο από την εγχώρια ζήτηση, με την ιδιωτική κατανάλωση ως τη βασική κινητήρια δύναμη για την αναζωπύρωση της ανάπτυξης και των επενδύσεων. Η απασχόληση συνέχισε να αυξάνεται σε όλη τη διάρκεια του 2016 και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017. Το ποσοστό ανεργίας σημείωσε σημαντική μείωση, αν και εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από ό, τι το 2008. Η ανάκαμψη στην ζώνη του ευρώ παρ' όλα αυτά εμφανίζει ορισμένα μη τυπικά χαρακτηριστικά: χαμηλός δομικός πληθωρισμός και αύξηση των μισθών που δεν αντανakλούν τις βελτιώσεις στην αγορά εργασίας όπως αυτές αποτυπώνονται μέσω των τυπικών δεικτών για την αγορά εργασίας, μεγάλο πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και επίμονο, αν και φθίνον, επενδυτικό κενό. Ειδικότερα, η χαμηλή αύξηση των μισθών φαίνεται να οφείλεται στη συνεχιζόμενη νωθρότητα της αγοράς εργασίας σε ορισμένες οικονομίες, στις χαμηλές προσδοκίες για τον πληθωρισμό που υπεισέρχονται στις μισθολογικές διαπραγματεύσεις και στη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας. Το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών αυξήθηκε, αλλά παραμένει κάτω από τα επίπεδα του 2008 σε πολλές χώρες. Εξακολουθούν να υφίστανται αποκλίσεις μεταξύ των χωρών της

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

ζώνης του ευρώ σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ και ποσοστών ανεργίας. Τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας και ανεργίας των νέων παραμένουν υψηλά ενώ η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η ανισότητα εξακολουθούν να απασχολούν σοβαρά αρκετά κράτη μέλη.

- (2) Συνολικά, με βάση την ανάγνωση των οικονομικών δεικτών για τη ζώνη του ευρώ, φαίνεται να υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω στήριξη της ζήτησης, των επενδύσεων και της αύξησης των αμοιβών, χωρίς κίνδυνο ενεργοποίησης πληθωριστικών πιέσεων, με παράλληλη ενίσχυση της εσωτερικής και εξωτερικής επανεξισορρόπησης και της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης. Ταυτόχρονα, πρέπει να παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς, οι ενδείξεις νεοεμφανιζόμενων ανισορροπιών, π.χ. στην αγορά ακινήτων σε ορισμένα κράτη μέλη³.
- (3) Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ανισορροπίες στη ζώνη του ευρώ. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί μεταξύ των χωρών που είναι καθαροί οφειλέτες όσον αφορά τη διόρθωση των εξωτερικών τους ισοζυγίων, παραμένουν μεγάλα πλεονάσματα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε ορισμένες χώρες πιστωτές, που αποτυπώνουν μια γενικότερη υστέρηση της συνολικής ζήτησης. Το αποτέλεσμα είναι ένα πλεόνασμα για τη ζώνη του ευρώ ύψους 3,3 % του ΑΕΠ το 2016, το οποίο προβλέπεται να μειωθεί σε 2,9 % του ΑΕΠ το 2019. Οι καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις των πιο χρεωμένων κρατών μελών βελτιώνονται με βραδύ ρυθμό και εξακολουθούν να απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες επανεξισορρόπησης. Χώρες που εμφάνιζαν επί μακρόν μεγάλα ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εξακολουθούν να έχουν μεγάλες αρνητικές καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις οι οποίες συνδυάζονται γενικά με υψηλό ιδιωτικό ή δημόσιο χρέος και συνιστούν ευπάθεια. Ταυτόχρονα, σε χώρες με μεγάλο πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών πρέπει επίσης να καταβληθούν προσπάθειες για τη στήριξη της εγχώριας ζήτησης και, μέσω αυτής, την επανεξισορρόπηση της ζώνης του ευρώ.
- (4) Η αύξηση των αμοιβών συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη στη ζώνη του ευρώ, με τη στήριξη της συνολικής ζήτησης, τη μείωση των ανισοτήτων και την εξασφάλιση υψηλού βιοτικού επιπέδου στην περιοχή αυτή. Οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί καθορισμού του επιπέδου των αμοιβών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αμοιβές είναι διαφοροποιημένες ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην εκάστοτε χώρα και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αλλαγές στην παραγωγικότητα. Η υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν την παραγωγικότητα σε όλες τις χώρες, βελτιώνοντας την ποιότητα και τη σύνθεση των δημόσιων δαπανών για τη στήριξη των επενδύσεων, και προωθώντας αύξησης των αμοιβών και ενίσχυση της δυναμικής της ζήτησης στις χώρες που είναι καθαροί πιστωτές, καθώς και η εφαρμογή μέτρων που συγκρατούν την αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στις χώρες που είναι καθαροί οφειλέτες θα συνέβαλλαν στην επιτάχυνση της διαδικασίας επανεξισορρόπησης στη ζώνη του ευρώ.
- (5) Η συνέπεια και η ισορροπία στο συνολικό μακροοικονομικό μείγμα πολιτικής της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και διαρθρωτικών πολιτικών, είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση μιας πιο ακμαίας και βιώσιμης οικονομικής ανάκαμψης. Κατά τα τελευταία έτη, το μείγμα πολιτικής έχει στραφεί προς την νομισματική πολιτική, που προσέφυγε στη χρήση νέων μη συμβατικών εργαλείων για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων

³ Βλέπε έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2018.

εργασίας. Η ΕΚΤ ανακοίνωσε την έναρξη αναπροσαρμογής των εκ μέρους της αγορών στοιχείων ενεργητικού από τον Ιανουάριο του 2018. Αυτό απαιτεί ένα υποστηρικτικό ρόλο από άλλες πολιτικές, σε κράτη μέλη όπου υπάρχει χώρος για λήψη μέτρων πολιτικής.

- (6) Ο ισχυρός συντονισμός των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών βάσει κοινών κανόνων είναι απαραίτητος για να επιτευχθεί ένας κατάλληλος συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός για τη ζώνη του ευρώ και για την ομαλή λειτουργία της νομισματικής ένωσης. Οι κοινοί δημοσιονομικοί κανόνες είναι προσανατολισμένοι προς την επιδίωξη της βιωσιμότητας του χρέους σε εθνικό επίπεδο, ενώ ταυτόχρονα παρέχουν περιθώρια για μακροοικονομική σταθεροποίηση. Οι δημοσιονομικοί προσανατολισμοί σε επίπεδο κρατών μελών και σε συνολικό επίπεδο για τη ζώνη του ευρώ πρέπει, ως εκ τούτου, να εξισορροπήσουν τους στόχους της εξασφάλισης μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των εθνικών δημόσιων οικονομικών και της βραχυπρόθεσμης μακροοικονομικής σταθεροποίησης, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ζώνης του ευρώ. Υπό το πρίσμα της τρέχουσας οικονομικής ανάκαμψης στη ζώνη του ευρώ που χαρακτηρίζεται από ορισμένα μη τυπικά χαρακτηριστικά, τις συνέπειες του χρέους από την κρίση και την αναμενόμενη αναπροσαρμογή των αγορών στοιχείων ενεργητικού από την ΕΚΤ, φαίνεται ενδεδειγμένος ένας γενικά ουδέτερος δημοσιονομικός προσανατολισμός σε συνολικό επίπεδο για τη ζώνη του ευρώ. Απαιτείται μια κατάλληλη διαφοροποίηση των δημοσιονομικών προσπαθειών στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη τα δημοσιονομικά περιθώρια και τις δευτερογενείς επιπτώσεις μεταξύ χωρών.
- (7) Επίσης, μια αποφασιστική βελτίωση της σύνθεσης και διαχείρισης των εθνικών προϋπολογισμών, τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και σε εκείνο των δαπανών, για παράδειγμα με αναπροσανατολισμό των πόρων προς επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία, θα αύξανε τον αντίκτυπο των δημόσιων προϋπολογισμών στη ζήτηση βραχυπρόθεσμα και στην παραγωγικότητα πιο μακροπρόθεσμα. Οι βελτιώσεις στη λειτουργία των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων και η καλή διαχείριση των ελέγχων των δαπανών υποστηρίζουν την άσκηση αξιόπιστων και φιλικών προς την ανάπτυξη δημοσιονομικών πολιτικών.
- (8) Μια καλά σχεδιασμένη δομή της φορολογίας έχει κομβική σημασία για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς και για τη συμβολή στη μείωση των ανισοτήτων. Η απλούστευση των φορολογικών συστημάτων και η αντιμετώπιση της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής είναι ουσιαστικής σημασίας για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποτελεσματικά και πιο δίκαια. Αυτό μπορεί να αποδεσμεύσει πόρους για δημόσιες επενδύσεις, εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη και να συμβάλει στη στήριξη των επενδύσεων, και της απασχόλησης και στη βελτίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Ειδικότερα, μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού (ΕΦΣ) είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση των εσόδων του κράτους, την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων, τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση των αυξανόμενων ανισοτήτων. Η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ) θα αποτελέσει ένα ακόμα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής, ενώ παράλληλα βελτιώνεται η ενιαία αγορά για τις επιχειρήσεις.
- (9) Τα διαρθρωτικά και θεσμικά χαρακτηριστικά των αγορών εργασίας και προϊόντων και η εύρυθμη λειτουργία των δημοσίων διοικήσεων είναι σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες για την οικονομική ανθεκτικότητα, καθώς και για την κυκλική, την πραγματική και την κοινωνική σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Οι ανθεκτικές οικονομικές δομές εμποδίζουν τους κραδασμούς να έχουν

σημαντικές και μακροχρόνιες συνέπειες για το εισόδημα και την απασχόληση στα κράτη μέλη και στο σύνολο της ζώνης του ευρώ. Με τον τρόπο αυτό, μειώνονται οι οικονομικές διακυμάνσεις και δημιουργείται ευνοϊκό περιβάλλον για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η βελτίωση του συντονισμού της εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ιδιαιτέρως εκείνων που ορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, μπορεί να δημιουργήσει θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στα κράτη μέλη και να ενισχύσει τα θετικά αποτελέσματά τους.

- (10) Η εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας είναι σημαντικά θεμέλια για οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, για τη μείωση της ανισότητας και για την ανθεκτικότητα των εθνικών οικονομιών και της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Για την επίτευξη ανοδικής σύγκλισης στον τομέα αυτόν, ο *ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων* καθορίζει 20 βασικές αρχές, οι οποίες εμπίπτουν σε τρία ευρύτερα κεφάλαια: i) ισότητα ευκαιριών και πρόσβαση στην αγορά εργασίας· ii) δίκαιες συνθήκες εργασίας· και iii) κοινωνική προστασία και ένταξη.
- (11) Παρότι έχει σημειωθεί πρόοδος στις μεταρρυθμίσεις με στόχο τη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής των αγορών εργασίας, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές διαφορές στη ζώνη του ευρώ, οι οποίες εξακολουθούν να δημιουργούν προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της. Οι καλά σχεδιασμένες πολιτικές για την αγορά εργασίας που είναι καθόλα συνδυασμένες με συστήματα κοινωνικής προστασίας μπορούν να στηρίζουν τις μεταβολές και την επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη μείωση του κατακερματισμού της αγοράς εργασίας, την παροχή αποτελεσματικών μηχανισμών αυτόματης σταθεροποίησης και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Οι καλά σχεδιασμένες ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας μπορούν να συμβάλουν στην άμβλυνση των διαταραχών. Η αποτελεσματική και έγκαιρη ενεργοποίηση των ανέργων που μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας μπορεί να επιτευχθεί παρέχοντας εξατομικευμένη υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας, την κατάρτιση και την επανειδίκευση, προστατεύοντας ταυτόχρονα εκείνους που δεν είναι σε θέση να συμμετέχουν. Οι αναδυόμενες νέες μορφές απασχόλησης και οι νέες μορφές συμβάσεων επιφέρουν προκλήσεις σχετικά με την εργασιακή ασφάλεια και την κοινωνική προστασία. Στο πλαίσιο αυτό, η νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης θα πρέπει να εξασφαλίζει δίκαιες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους τους εργαζόμενους.
- (12) Τα αποτελεσματικά συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι ζωτικής σημασίας για την προαγωγή αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, τη διασφάλιση επαρκούς εισοδηματικής στήριξης και κατάλληλης κοινωνικής στήριξης μέσω της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων και οι πολιτικές για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής είναι επίσης καίριας σημασίας για την προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Θα πρέπει να αρθούν οι περιττοί περιορισμοί στην εργασιακή, τομεακή και γεωγραφική κινητικότητα των εργαζομένων λόγω των συστημάτων απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας.
- (13) Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων. Οι επαρκείς επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο μέσω των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, που συμβάλλουν στη βελτίωση της δια βίου μάθησης και διασφαλίζουν ότι τα επίπεδα δεξιοτήτων ανταποκρίνονται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες των αγορών εργασίας διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής της οικονομίας και πραγματικής σύγκλισης

μακροπρόθεσμα. Οι επενδύσεις σε δεξιότητες μπορούν επίσης να προωθήσουν την καινοτομία και να αυξήσουν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα, επιπλέον της διασφάλισης της κοινωνικής ένταξης και της κινητικότητας.

- (14) Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντων που αυξάνουν τον ανταγωνισμό και οι μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ποιότητα των θεσμών (συμπεριλαμβανομένου ενός αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης που διευκολύνει την εκτέλεση των συμβάσεων) προωθούν την οικονομική ανθεκτικότητα στα κράτη μέλη και στη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της. Η περαιτέρω ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί μείζονα μοχλό ανάπτυξης και σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Η Ενιαία Αγορά εξακολουθεί να διαθέτει σημαντικό ανεκμετάλλευτο δυναμικό και απαιτείται σημαντική πρόοδος για την ολοκλήρωσή της. Η Ενιαία Αγορά υπηρεσιών (περιλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των ψηφιακών εμπορικών συναλλαγών, της ενέργειας και των μεταφορών) είναι η εκκρεμούσα πρόκληση. Η προσοχή θα πρέπει, ωστόσο, να επικεντρωθεί επίσης στις αγορές αγαθών για την αποφυγή πιθανού κατακερματισμού της αγοράς. Η ψηφιακή ενιαία αγορά αναμένεται να συμβάλει στη συμπλήρωση του νομικού περιβάλλοντος για την επιτάχυνση της ψηφιοποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων ως απαραίτητο μέτρο για τη βελτίωση των επιδόσεων των αγορών προϊόντων και της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας.
- (15) Ενώ η συνολική ευρωστία του τραπεζικού τομέα της ζώνης του ευρώ έχει αυξηθεί από τότε που ξέσπασε η κρίση και οι τραπεζικές χορηγήσεις δανείων άρχισαν να αυξάνονται εκ νέου, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και πρέπει να αντιμετωπιστούν. Οι τράπεζες, και κυρίως τα μικρού και μεσαίου μεγέθους ιδρύματα, αντιμετωπίζουν πρόβλημα χαμηλής κερδοφορίας. Οι δαπάνες για την προσαρμογή των επιχειρηματικών μοντέλων των τραπεζών, οι συνθήκες χαμηλών επιτοκίων και η αύξηση του ανταγωνισμού από άλλες μορφές χρηματοδότησης εξακολουθούν να ασκούν πίεσεις στην κερδοφορία των τραπεζών. Τα επιχειρηματικά μοντέλα πρέπει συνεπώς να προσαρμοστούν περαιτέρω προκειμένου να καταστούν βιώσιμα μακροπρόθεσμα. Τα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) έχουν σταθεροποιηθεί σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που πλήττονται περισσότερο ή εμφανίζουν πτωτική τάση, αλλά η πρόοδος παραμένει αργή. Τα υψηλά ποσοστά ΜΕΔ παρεμποδίζουν τη δανειοδοτική ικανότητα των τραπεζών, τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής καθώς και την ικανότητα οικονομικής προσαρμογής. Επιπλέον, συνιστούν και πηγή αδυναμίας του τραπεζικού συστήματος στο σύνολό του. Βάσει του σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2017, και όπως εξαγγέλθηκε στην ανακοίνωσή της σχετικά με την Τραπεζική Ένωση, της 11 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος για την εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων έως το 2018.
- (16) Η ισχυροποίηση της θεσμικής αρχιτεκτονικής της ΟΝΕ απαιτεί, κατά προτεραιότητα, την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και την περαιτέρω πρόοδο στον τομέα της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Η δημιουργία της Τραπεζικής Ένωσης έχει προχωρήσει σημαντικά, αλλά παραμένει ημιτελής. Στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης γίνεται προσπάθεια να δοθούν κατευθύνσεις για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης με βάση τις υφιστάμενες δεσμεύσεις του Συμβουλίου. Η έλλειψη κοινού συστήματος ασφάλισης των καταθέσεων και κοινού μηχανισμού ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης παρεμποδίζουν την ικανότητα της Τραπεζικής Ένωσης να

επιτύχει τη διάρρηξη του δεσμού μεταξύ τραπεζών και κρατών. Οι προσπάθειες για την περαιτέρω μείωση του κινδύνου και τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνου των τραπεζών πρέπει να συνεχιστούν. Στο πλαίσιο αυτό, οι εντατικές προσπάθειες για επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τη δέσμη κανονιστικών ρυθμίσεων που προτάθηκε από την Επιτροπή το Νοέμβριο του 2016 είναι καίριας σημασίας, καθώς και η περαιτέρω πρόοδος στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στη συνδρομή προς τις τράπεζες να διαφοροποιήσουν τις επενδύσεις τους σε κρατικά ομόλογα.

- (17) Η Λευκή Βίβλος της Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης σηματοδότησε την έναρξη μιας διαδικασίας προβληματισμού, στην οποία περιγράφονται πιθανά σενάρια, προκειμένου η ΕΕ των 27 να λάβει απόφαση για το μέλλον της Ένωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή συνέβαλε με μια σειρά εγγράφων προβληματισμού, μεταξύ των οποίων το έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την εμβάθυνση της ΟΝΕ, το οποίο παρείχε μια συνολική θεώρηση για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ, με σαφή αλληλουχία των ενεργειών που πρέπει να γίνουν για την ολοκλήρωση της αρχιτεκτονικής της. Στην ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης το 2017 προσδιορίστηκαν βασικά στοιχεία για την περαιτέρω ώθηση του θεματολογίου της ΟΝΕ και η Επιτροπή υπέβαλε σχετικές προτάσεις το φθινόπωρο του 2017.

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα και συλλογικά, στο πλαίσιο της Ευρωομάδας το διάστημα 2018-2019, ώστε:

1. Να εφαρμόσουν πολιτικές που στηρίζουν τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και βελτιώνουν την ανθεκτικότητα, την επανεξισορρόπηση και τη σύγκλιση. Να σημειώσουν σημαντική πρόοδο προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των ψηφιακών εμπορικών συναλλαγών, της ενέργειας και των μεταφορών. Δεδομένης της θετικής οικονομικής συγκυρίας, όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα σε μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό, βελτιώνουν το θεσμικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, αίρουν τα εμπόδια στις επενδύσεις, στηρίζουν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και μειώνουν τις ανισότητες. Τα κράτη μέλη με ελλείμματα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ή υψηλό εξωτερικό χρέος θα πρέπει επιπλέον να επιδιώξουν τη συγκράτηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Τα κράτη μέλη με μεγάλα πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα πρέπει επίσης να προωθήσουν την αύξηση των μισθών και να εφαρμόσουν κατά προτεραιότητα μέτρα που ευνοούν τις επενδύσεις, στηρίζουν την εγχώρια ζήτηση και διευκολύνουν την επανεξισορρόπηση στη ζώνη του ευρώ.
2. Να θέσουν ως στόχο έναν γενικά ουδέτερο δημοσιονομικό προσανατολισμό σε συνολικό επίπεδο για τη ζώνη του ευρώ καθώς και ένα ισορροπημένο μείγμα πολιτικών. Οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να επιτύχουν την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα στη διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, ιδίως μέσω της μείωσης των δεικτών χρέους, όπου είναι σε υψηλά επίπεδα, και στη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Παράλληλα με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών σύμφωνων με το ΣΣΑ και οι οποίες στηρίζουν τις επενδύσεις και βελτιώνουν την ποιότητα και τη σύνθεση των δημόσιων οικονομικών μέσω, μεταξύ άλλων, της επανεξέτασης των δαπανών και της θέσπισης φιλοαναπτυξιακών και δίκαιων φορολογικών δομών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν και να εφαρμόσουν μέτρα για τη μείωση της φορολογικά μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους και την καταπολέμηση του

επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, με σκοπό την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού, τη δίκαιη μεταχείριση των φορολογουμένων και την προστασία των δημόσιων οικονομικών και της σταθερότητας εντός της ζώνης του ευρώ. Αυτό περιλαμβάνει συνεχές έργο για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ).

3. Να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις που προωθούν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης, ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιες συνθήκες εργασίας, και στήριξη της κοινωνικής προστασίας και ένταξης. Οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να αποσκοπούν σε: i) αξιόπιστες και ευέλικτες συμβάσεις εργασίας, σε συνδυασμό με κατάλληλη στήριξη κατά τη διάρκεια της μετάβασης και αποφυγή κατακερματισμού της αγοράς εργασίας· ii) ποιοτικά, αποδοτικά συστήματα δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, που αποσκοπούν στην αντιστοίχιση των δεξιοτήτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας· iii) αποτελεσματικές ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας που στηρίζουν τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας· iv) βιώσιμα και επαρκή συστήματα κοινωνικής προστασίας, που ανταποκρίνονται σε νέες μορφές απασχόλησης και εργασιακών σχέσεων· v) απρόσκοπτη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού σε θέσεις εργασίας, τομείς και τόπους· vi) αποτελεσματικό κοινωνικό διάλογο και μισθολογικές διαπραγματεύσεις στο κατάλληλο επίπεδο· vii) ελάφρυνση της φορολόγησης της εργασίας, ιδίως για τα χαμηλά εισοδήματα και τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας.
4. Σύμφωνα με τον οδικό χάρτη του Συμβουλίου (ECOFIN) του Ιουνίου 2016, να συνεχίσουν τις εργασίες για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης αναφορικά με τη μείωση και τον επιμερισμό κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων ενός ευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης των καταθέσεων, της λειτουργίας του κοινού μηχανισμού ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και της ενίσχυσης του ευρωπαϊκού εποπτικού πλαισίου για να αποτραπεί η συσσώρευση κινδύνων. Να λάβουν μέτρα για την αισθητή επιτάχυνση της μείωσης των επιπέδων των μη εξυπηρετούμενων δανείων με βάση το συμφωνηθέν στο πλαίσιο του Συμβουλίου (ECOFIN) σχέδιο δράσης και την προώθηση ομαλής απομόχλευση σε κράτη μέλη με υψηλό ιδιωτικό χρέος. Να ενισχύσουν την ολοκλήρωση και ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών της ΕΕ για τη στήριξη της μεγέθυνσης στην πραγματική οικονομία, με παράλληλη διασφάλιση της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών.
5. Να πραγματοποιήσουν ταχεία πρόοδο για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, ιδίως με βάση τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής που δρομολογήθηκαν το φθινόπωρο του 2017, με πλήρη σεβασμό της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης και κατά τρόπο ανοικτό και διαφανή προς τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*